

Jad Hashmona

ainutlaatuinen kylä Juudean vuorilla

■ JOHANNA MANNER

Kun astelet Juudean piirikunnassa sijaitsevan Jad Hashmonan moshavin portista, näet vihreän kukkulan, kauniita taloja, suomalaisia hirsirakennuksia. Kukkulan laelta avautuu upea näköala kohti Välimerta.

Viisikymmentä vuotta sitten paikassa oli vain piikkipensaita ja kivikkoa, käärmeitä ja skorpioneja, muutama puu sinnittelemässä rinteillä. Lukemattomien ihmisten rukousten, sisun ja ponnistelujen ansiosta kukkulalla on tänään Israelin ainoa messiaanisten juutalaisten kylä ja merkittävä keskus.

Asutuksen juuret juontavat Suomeen 1950-luvulle, jolloin Karmel-yhdistys alkoi herätellä kiinnostusta Israeliin. Vuonna 1962 Karmel alkoi lähettää Israeliin vapaaehtoisia kibbutseille mottona Jumalan sana: ”Raivatkaa, raivatkaa, tasoittakaa tie, poistakaa kompastuskivet minun kansani tieltä” (Jes. 57:14).

Muutamien kibbutseilla olleiden sydämessä syttyi unelma omasta asutuksesta Israelissa. Monien vaiheiden kautta Israelin maaviranomaiset osoittivat suomalaisille maa-alueen sitä varten. Asutusyhdistys rekisteröitiin Israelissa 15.3.1971. Varsinainen perustamisasiakirja alle-

kirjoitettiin 2.5.1971, mutta vasta vuonna 1974 päästiin omaa kukkulaa rakentamaan.

Tänään Jad Hashmona on yli 300 ihmisen koti, moshav shitufi, asutusosuuskunta. Perustajat tulivat palvelemaan ja rakentamaan maata. Alusta asti ajatus oli luovuttaa asutus aikanaan israelilaisille, ei rakentaa suomalaista saarekettä Israeliin. Muutaman vuoden kuluttua perustamisesta ensimmäiset messiaaniset juutalaiset liittyivät suomalaisten joukkoon.

Suomalaista sisua ja israelilaista temperamenttia

Ajelet Ronen oli 9-vuotias, kun hänen perheensä 1980-luvun alussa muutti Jad Hashmonaan. Viimeiset 14 vuotta hän on palvellut kylän sihteerinä ja luotsannut sitä monissa haasteissa.

– Jad Hashmonan juuret ovat Karmel-yhdistyksen työssä, tosin meillä israelilaisilla ei ole juurikaan ollut yhteyksiä Karmeliin Suomessa. Tapasin äskettäin poikani **Evjatarin** koulutoverin isän. Hän kertoi oman isänsä puhuneen usein lämpimästi suomalaisryhmästä, jo-

ka oli ollut hänen kotikibbutillaan Gevimissä. Isä oli auttanut heitä oman asutuksen perustamisessa Israelin byrokraatian koukeroissa.

Pieni ja perin vaatimaton suomalainen asutus tuntui kaupungista muuttaneen lapsen silmissä erikoiselta.

– Tämä oli kuin pieni taivas. Elämä oli tasaista, suomalaiset tekivät kaiken rauhallisesti ja hätäilemättä, ilman suuria eleitä. Kaikki oli yhteisöllistä ja yhteistä. Täällä elettiin käytännössä kuin kibbutilla.

Israelilaiset toivat elämään uutta sykettä ja asutuksella menttiin eteenpäin. Alkuvuodet olivat tiivistä yhteisöllisyyttä, mikä vaati sopeutumista.

– Kaikki tehtiin yhdessä, syötiin yhdessä, pestiin pyykki yhdessä, oli vain yksi puhelin, olimme koko ajan toistemme seurassa. Toki ihmisten välillä oli myös jännitteitä. Talous oli tiukoilla, jokaisesta sekelistä keskusteltiin. Muistan, kuinka lapsena kuuntelin ääniä kokouksista kotimme alapuolella sijainneesta väestönsuojasta. Nukahdin usein kovaääniseen keskusteluun, mutta se ei ollut vihamielistä eikä henkilökohtaista, enemmänkin väiteltiin näystä ja periaatteista.

Tiivis yhteys myös karkotti monia, jotka olivat alkuun kiinnostuneita liittymään moshaviin. Vähitellen paikka kuitenkin kasvoi ja toiminta laajeni, päätulonlähteitä olivat puusepänerversta ja hotelli. Turismi oli vilkasta. Jad Hashmonassa alettiin pitää messiaanisten juutalaisten leirejä ja kokoontumisia. Kylä alkoi kiinnostaa myös euskovia israelilaisia kävijöitä.

Vahva näky kantaa edelleen

Ajan myötä tiivis yhteisöasuminen tuli vääjäämättä tiensä päähän. Asumismuoto yksityistettiin ja yhteistalous

Ajelet Ronen toimii Jad Hashmonan sihteerinä ja vastaa monista käytännön asioista.

purettiin. Jokaisen työkäisen oli etsittävä itselleen palkkatyö. Yksityistämistä seurasi tulevaisuuden kannalta välttämätön laajentuminen 2010-luvulla. Uuden asuinalueen myötä asukasluku kasvoi yli puolella, kun kymmenet uudet perheet rakensivat kotinsa kylään.

Jad Hashmonassa on edelleen vahva näky ja kutsumus elää uskovina oman kansan keskellä.

– Lapsena koin, että olin paikassa, jossa oli vahva näky. Ja on edelleen. Nykyään helposti puhutaan paljon ja on hienot grafiikat ja nettisivut, vaikka toiminta olisi aika kevyttä. Täällä asia oli ja on päinvastoin.

Suuri osa Jad Hashmonan asukkaista elää arkeaan kuitenkin kaikki muutkin israelilaiset.

– Monet uskovat Israelissa ovat työssä jossain hengellisessä järjestössä tai työmuodossa. Se on tavallaan suljettu kupla ja usein uskovia pidetään lähetystyöntekijöinä, jotka haluavat ottaa pois juutalaisuuden. Me kohtaamme israelilaisia arjen keskellä. Lapsemme käyvät paikallista koulua, edustamme eri ammatteja, nuoremme suorittavat asepalveluksen.

Tällä hetkellä Jad Hashmonan taloudellinen tilanne on koronan vuoksi erityisen tiukka. Hotelli on ollut pitkään suljettuna tai vähällä käytöllä. Koko ajan on kuitenkin investoitava erilaisiin hankkeisiin. Hotellin yhteyteen on nousemassa uusi rakennus, johon tulee hotellihuoneita ja opastuskeskus.

– Se on isäni **Arie Bar Davidin** unelma. Hän on toiminut vuosia oppaana ja raamatunopettajana. Keskuksesta on tarkoitus järjestää seminaareja, konferensseja ja

Jad Hashmonassa voi majoittua kodikkaassa hotellissa ja tutustua Raamatulliseen puutarhaan.

Arie Bar David lasten raamattukerhon vieraana.

Jad Hashmonaa tänään. Etualalla olevan rakennuksen alakertaan tulee messiaanisen juutalaisuuden arkisto.

Raamattua syventäviä kiertomatkoja. Arie perehdyttää myös paikallisia uskovia oppaita syvemmin Raamatun tapahtumien paikkoihin ja Raamattuun, niin että he voivat opastaessaan myös opettaa Sanaa.

Moshavissa on suunniteltava myös asutuksen laajentamista tulevaisuudessa. Maan hallitus edellyttää, että sinne tulee vielä noin 250 perhettä lisää. Jos moshavin käyttöön annettua aluetta ei käytetä, se voidaan ottaa pois.

Merkittävä messiaaninen risteyspaikka

Toinen meneillään oleva rakennushanke on talo, jonka suojiin tulee messiaanisen juutalaisuuden historian arkisto. Aloitteen takana on **Gershon Nerel**, joka on perehtynyt messiaanisten juutalaisten historiaan ja identiteetin kehittymiseen. Karttuva arkisto käsittää runsaasti asiakirjoja, julkaisuja ja muuta aineistoa Israelista ja muualta.

– Messiaanisen juutalaisuuden vaiheisiin liittyy paljon tietämättömyyttä ja vääriä käsityksiä. Monet tapahtumat ovat vaipuneet unohduksiin, mikä voi johdattaa vääriin tulkintoihin. Arkisto on tietolähde messiaanisen teologian ja toiminnan kehittymisestä erityisesti Israelissa.

Nerel muutti perheineen Jad Hashmonaan 40 vuotta sitten. Hän on seurannut paikan vaihteita myös historioitsijan näkökulmasta ja näkee paikan vaiheissa Jumalan suuren ihmeen ja armon.

– Tästä suuri ansio ja kiitos kuuluu suomalaisille perustajille ja vapaaehtoisille; heidän näylleen, uskollleen, sisulleen ja uhrauksilleen. On suuri ihme, että suomalaiset kristityt alun alkaen saivat tällaisen strategisen maa-alueen. Samoin se, että juutalainen valtio on myöhemmin tunnustanut tämän messiaaniseksi kyläksi. Paikalla on ainutlaatuinen hengellinen kutsumus to-

distaa Messiaasta. Meillä on etuoikeus ja vastuu julistaa sanomaa, joka nousee Raamatun sanasta ja lähtee Siionista, kuten Jesaja 2:3 sanoo.

Nerel näkisi Jad Hashmonan keskuksena, joka ammentaa nimenomaan heprealaisesta Raamatusta ja vahvistaa paikallista messiaanista teologista ymmärrystä. Tämä voisi olla avoimen teologisen keskustelun ja kohtaamisen paikka.

– Tänään Jad Hashmona on hyvin tunnettu ympäri Israelia yhteisönä, jossa asuu juutalaisia ja ei-juutalaisia uskovia yhdessä. Tämä on ainutlaatuinen messiaaninen risteyspaikka. Ihmiset täällä tulevat hyvin erilaisista taustoista ja kuuluvat peräti yli kymmeneen eri seurakuntaan. Yksilöinä ja asutuksena kerromme avoimesti uskostamme.

Jad Hashmona on silta erilaisten ihmisten ja kulttuurien välillä, Suomen ja Israelin välillä, messiaanisten ja muiden juutalaisten välillä.

– Myös yhteys ystäviemme kanssa Suomessa on tärkeää ja sitä pitää syventää ja rakentaa nuoren polven keskuudessa. Yhteys tuo siunausta meille kaikille.

Osana suurta kokonaisuutta

Jad Hashmonassa asuu edelleen muutamia suomalaisia. **Dina Kohonen** on miltei alkuperäisiä suomalaisjäseniä. Hän liittyi joukkoon vuonna 1975. Nyt hän seuraa asutuksen elämää eläkeläisenä pienen kotinsa kuisilta ja ikkunasta. Yhteys Suomen tapahtumiin ja ystäviin pysyy yllä internetin kautta. Dinan kiinnostus Israeliin heräsi aikoinaan seurakunnassa pidetyssä Israel-tilaisuudessa.

– Olin Imatran seurakunnassa lehtorina. Kun **Paa-vali Toivio** tuli puhujavieraaksi, sain tehtäväkseni juontaa illan. Siispä minun piti perehtyä mitä Raamatussa Israelista sanotaan. Siitä kipinä syttyi.

Jadin tyttöjä shavuot-juhla tunnelmissa.

TARJA JÄRVI

Raamatullisessa puutarhassa voi tutustua vanhoihin viljelytapoihin. Kuvassa vartiotorni.

Dina lähti Paavali Toivion johtamalle Israelin-matkalle ja löysi itsensä pian Karmelin ryhmästä Hanitan kibbutzilla. Välillä hän oli Suomessa töissä Karmelin toimistossa ja teki Karmel-lehteäkin. Sitten työ matkatoimistossa toi hänet apuoppaaksi Israeliin.

– Olimme **Anja Suomelan** kanssa opastamassa Tiberiaassa jom kippur -sodan aikana. Anjan rohkaistamana tulin ensimmäisen kerran Jadin porukkaan, joka asui silloin tuossa naapurimoshavissa odottamassa omalle kukkulalle pääsyä. Muutin muiden mukana tänne ja liityin moshavin jäseneksi.

Dina iloitsee kylän uusista vaiheista ja elämästä.

– Tuolla uudella alueella kasvaa nyt hedelmäpuiden sijasta eläviä kiviä, ihmisiä. Ne ovat tärkeämpiä kuin puut, joiden hoitaminen oli vaivalloista ja kallista satoonsa nähden. Toivottavasti Jad Hashmona saa edelleen olla myös silta Suomeen päin.

Vuosikymmenet ovat kuluneet nopeasti ja työn tulokset näkyvät ympärillä.

– On ihmeellistä, miten tästä aikanaan niin älyttömän pienestä paikasta on kasvanut näin suuri, että täällä pian aivan eksyy. Ja aina tulee jotain uutta, jota ei ennen huomannutkaan. Elämä täällä on ollut arkista aherrusta. Olemme tarttuneet eteen tullessiin tehtäviin ja saaneet kaiken keskellä ihmetellen seurata miten Jumala on johdattanut vaikeidenkin aikojen läpi. Hän luo kaiken kautta suurta kuvaa ja saamme olla siinä mukana.

Kirjoittaja on Jad Hashmonan ystävät ry:n hallituksen jäsen.

Kuvat Jad Hashmonan kuvaarkistosta ellei toisin mainita.

JAD HASHMONA

● Jad Hashmonan asutusyhdistys rekisteröitiin Israelissa 15.3.1971. Perustajajäseninä olivat **Seppo** ja **Aili Raulo**, **Ulla Ali-Mattila** (Peltonen), **Hanna Lehtineva** (Riippa), **Anja Suomela**, **Hilkka Manninen** ja **Mirja Vento**; maanviljelijöitä, diakonisseja, käsityönopeettaja, ei siis kovin todennäköisiä asutuksen raivaajia. Nimi Jad Hashmona, kahdeksan muisto, kunnioittaa 2. maailmansodan aikana Suomesta Saksaan luovutettujen juutalaispakolaisten muistoa.

● Jad Hashmona sijaitsee Juudean kukkuloilla noin 15 km Jerusalemissa Tel Aviin. Lähinaapureina ovat Neve Ilanin moshavi, ortodoksijuutalaisten taajama Kirjat Jearim (Telshe Stone), katolinen Notre Dame – Liiton arkun luostari sekä Abu Goshin muslimikylä ja hieman kauempana Kirjat Anavimin ja Male HaHamishan kibbutsit. Emmauksen kylään johtanut tie kulkee Jad Hashmonan ohi. Josakin näillä kukkuloilla seisojien aikoinaan liitonarkku ennen kuin kuningas Daavid vei sen Jerusalemiin (1. Aik. 13:1–8).

● Tänäpäin moshavilla on runsaat 300 asukasta. Kylän 26 hehtaarin alueella sijaitsee mm. hotelli, Raamatullinen puutarha, Raamatunkääntäjien koti ja muutamia yrityksiä.

Lue lisää: yad8.com sekä jadhashmona.wordpress.com

Seppo Raulo oli keskeinen vaikuttaja Jad Hashmonan perustamisessa.